

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΜΕΛΙΤΩΝΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΝΔΗΜΟΝ ΙΕΡΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ Ζ΄ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΚΤΩ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ
ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ

(Ι. Μητροπολιτικός Ναός Ἀγίου Δημητρίου Πριγκήπου, Κυριακή,
10 Νοεμβρίου 2024)

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Σεβάσμιοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Σεβασμιώτατε Ποιμενάρχα τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως,

Ἐξοχώτατε κύριε Πρέσβυ,

Τίμιον Πρεσβυτέριον, ἐν Χριστῷ διακονία, Πατέρες καί ἀδελφοί,

Ἡ εἵσοδος πρό αἰῶνος, ὡς «στάλαγμα προσδοκίας καί ἐλπίδος τοῦ καιροῦ ἐκείνου», εἰς τήν χορείαν τῶν Ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πριγκηποννήσων, ἀποδεδειγμένως «οὐ κενή γέγονε»¹, ἀλλ' εὐαγγέλιον τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ². Ἐσφράγισεν ἀληθῶς τόν καρπόν αἰῶνος αὐτῆς «ἐν πληρώματι εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ»³.

Τό γεγονός, «ἀληθείας καί σωφροσύνης ρῆμα»⁴, τιμᾶται δοξολογικῶς, εὐχαριστιακῶς, σεμνοπρεπῶς, παραδοσιακῶς, κατανυκτικῶς ὑπό τοῦ θεοφιλοῦς Ποιμένου, τοῦ εὐλαβοῦς κλήρου καί τοῦ περιουσίου λαοῦ τῶν Πριγκηποννήσων καί τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, εὐλογούσης τῆς Ὑμετέρας Σεπτῆς Κορυφῆς, Παναγιώτατε Δέσποτα, συνευχομένων σεπτῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου Σου, καί ὑπό τοῦ ἐνταῦθα γρηγοροῦντος καί φυλάσσοντος νυχθημερόν τά πατροπαράδοτα ὅσια καί ἱερά μας, τάς ἀξίας μας, τόν ἀτίμητον θησαυρόν μας, «μικροῦ ποιμνίου» τῆς μεγάλης Ὁρθοδόξου

¹ Α' Θεσ. 2,1.

² Κολοσ. 2,2.

³ Ρωμ. 15,28-29.

⁴ Πράξ. 26,25.

Οίκουμενικῆς Μάνδρας. Ἐορτάζεται τό «ρῆμα τό γεγονός»⁵ τοῦτο καί ὑπό τῶν ἀπανταχοῦ γόνων τῆς ἀγιοβαδίστου καί «μοναχοτρόφου» γῆς ταύτης καί συγχρόνως τόπου καλλιιεργείας τῆς ἀκραιφνοῦς θεολογίας, τῆς πηγαίας εὐσεβείας καί τῆς Ὁρθοδόξου Ρωμαίικης παραδόσεως: τῆς Πριγκήπου, τῆς Χάλκης, τῆς Ἀντιγόνης καί τῆς Πρώτης καί εὐρύτερον τῆς Κωνσταντίνου Πόλεως.

Συμπαρόντες νοερῶς καί οἱ ἐν οὐρανίοις θαλάμοις ἀναπαυόμενοι καί προσδοκῶντες ἀνάστασιν πατέρες καί ἀδελφοί μας τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, ὁμοῦ μετά «χιλιάδων ἀρχαγγέλων καί μυριάδων ἀγγέλων, τῶν Χερουβεὶμ, τῶν Σεραφεὶμ, τῶν ἑξαπτερύγων, τῶν πολυομμάτων, τῶν μεταρσίων, τῶν πτερωτῶν», ἀδόντων μεθ' ἡμῶν τόν ἐπινίκιον ὕμνον τῷ Τρισαγίῳ Θεῷ ὑπέρ τῶν «φανερῶν καί ἀφανῶν εὐεργεσιῶν» Του πρὸς τό ἡμέτερον εὐσεβές Γένος καί τήν Μητέρα καί Τροφόν καί Κιβωτόν του Ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, τήν Ἐκκλησίαν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, τῆς τοῦ Θεοῦ Δυνάμεως καί τῆς τοῦ Θεοῦ Εἰρήνης.

Τό Γένος τῶν Ρωμαίων καί ἡ Μητηρ Ἐκκλησία, «ὑπό τῆς βίας τῶν κυμάτων»⁶ καί ποικίλων ἐναντίων ἀνέμων ἀείποτε βαλλόμενα, ἐν τῇ Σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ σύνεσιν ἐκαρποφόρησαν· ἐν τῇ Δυνάμει τοῦ Φιλανθρώπου καί Θεανθρώπου ἐπεβίωσαν· καί ἐν τῇ Εἰρήνῃ τοῦ «θανάτῳ τόν θάνατον πατήσαντος» καί ζωὴν δωρουμένου Κυρίου, «φωτισμόν καί ἀνάστασιν καί εἰρήνην» εὐηγγελίσαντο καί εὐαγγελίζονται τοῖς ἐγγύς καί τοῖς μακράν.

Δόξα, λοιπόν, πάντων ἔνεκεν τῷ τρισαγίαις φωναῖς ὑπό φρικτῶν στρατιῶν ἀνυμνουμένῳ Κυρίῳ, τῷ ἀξιοῦντι τήν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα καί τήν ἐν Πριγκηποννήσοις τοπικήν Ἐκκλησίαν, ἐν εὐφροσύνῃ καί θυμηδία ψυχῆς, ἀκούειν σήμερον «λόγον» παράδοξον καί «διήγημα» ὑπερβαῖνον πᾶσαν ἔννοιαν καί καταπλήττον τήν ἱστορίαν.

Τό «διήγημα» καί συγχρόνως τό μυστήριον τῆς πορείας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ταύτης, ἡ ὁποία λόγῳ καιρικῶν συνθηκῶν συνεστήθη μὲν πρὸς ἐπιστηριγμόν ἀκαταλύτων αἰωνίων ἀξιῶν, ἀπέβη δέ σύν τῷ χρόνῳ ἀστήρ φαεινός καί ἀειλαμπής, καί σάλπιγξ διαπρύσιος

⁵ Πρβλ. Λουκ. 2,15.

⁶ Πράξ. 27,41.

διασαλπίζουσα ἀγαθά, εἰρήνην καὶ εὐδοκίαν καὶ φῶς καὶ ζωὴν καὶ σωτηρίαν.

Ἀληθῶς, «νέαν ἔδειξε κτίσιν», τὴν Ἱεράν ταύτην Ὀλκάδα τῶν Πριγκηποννήσων, ὁ ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν ἀποκρύψας τὰ βάθη τῶν μυστηρίων Του Κύριος καὶ ἀποκαλύψας αὐτά, ὡς ἄλλο ἄνθος ἀφθαρσίας καὶ στέφος ἐγκρατείας, τοῖς πατρῷσι καὶ ἡμῖν αὐτοῖς. Ἡ «νέα αὕτη κτῆσις» τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεφυλάχθη σταυρός βαρύς καὶ εὐθύνη μεγάλη, ἀξιοῦται, ἐν ἀγαλλιάσει τὴν λαμπάδα κατέχουσα ἀθλητικὴν πανήγυριν ἐπετείου ἱερᾶς νά ἑορτάζη.

Τιμᾷ καὶ γεραίρει μνήμην προσευχητικῆς ἱκεσίας ὑπὲρ ὑψιπέτου Πατριάρχου, βαδίσαντος διὰ βίου ἡγεμονικῶς καὶ προκαθήσαντος τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ συνόλης τῆς Ὁρθοδοξίας ἀξιωματικῶς, διωγμούς καὶ ραπίσματα ὑπομείναντος καὶ περιστάσεις· καὶ συγχρόνως καὶ ὀκταρίθμου πανσεβασμίου συλλόγου θεοφιλῶν Ἱεραρχῶν, θείῳ ζήλῳ πυρποληθέντων καὶ τῇ τρισαγίῳ Θεότητι ἀεί λατρευόντων καὶ διὰ τῆς πίστεως ταύτης συντηρησάντων τὴν ἀξίαν καὶ καταλιπόντων ὅπλα σωτήρια ἀκηράτου ζωῆς.

Ὡς γνωστόν, τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὀλίγον πρότερον καὶ ἐν ἔτει 1924ω, πολλά τραγικά συνέβησαν διὰ τό ἡμέτερον Γένος, τὴν Ρωμηοσύνην, ἡ ὁποία ἐγαλουχήθη, ἠνδρώθη, ἀνέβη ἐν δόξῃ ἕως τρίτου οὐρανοῦ καὶ κατῆλθεν ἀληθῶς ἕως κευθμώνων Ἰδοῦ. Χάριτι Θεῆς, ἐπεβίωσεν, ἐμεγαλουργήσεν, ἐπέδειξεν ἀμίμητον ἀντοχὴν καὶ ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν εἰς τὰς θλίψεις καὶ τὰς δυσκολίας. Διετήρησε διὰ θυσιῶν πολλῶν τὴν ταυτότητα καὶ τὴν ἰδιοπροσωπίαν της, στηριζομένη εἰς ἀξίας καὶ ἰδανικά εὐγενῆ, παραδεδομένα ὑπὸ τῶν πατέρων, πανάρχαια, χαλυβδωθέντα διὰ τῆς ἱστορίας καὶ τῶν πολλῶν δεινῶν αὐτῆς· ἀξίας καὶ ἰδανικά, ρίζαν ἔχοντα τὴν εἰς Χριστὸν ἀμώμητον Ὁρθόδοξον πίστιν μας καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἐλέω Θεοῦ Γένους τῶν Ὁρθοδόξων Ὁμογενῶν Ρωμαίων.

Ἡ Ρωμηοσύνη τῆς ἀμέσου κληρουχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, πολλάκις ἔζησε μαρτυρικὴν «συστροφὴν» καὶ «καταιγίδας» καὶ «λαίλαπας» καὶ «ἐναντίους ἀνέμους» καὶ ἀπώλειαν ἱερῶν, τὰ ὁποῖα μετὰ πίστεως, θυσιῶν, δακρύων καὶ κόπων καὶ θρόμβων αἱμάτων πολλῶν ἐδημιούργησε καὶ ἐν μιᾷ ἀπροσμένῳ ροπῇ τῆς ἱστορίας κατέλιπεν εἰς χεῖρας ἀλλοτρίας. Κατέλιπεν ἀκουσίως καὶ συγχρόνως ὀδυνηρῶς «βίβλον γενέσεως» (Ματθ. 1) καὶ Ἐκκλησίαν Ἁγίαν,

Ὁρθόδοξον, ζῶσαν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, Καππαδοκίᾳ, Ἰωνίᾳ, Πόντῳ, Ἀνατολικῇ Θράκῃ...

Καί «περιωρίσθη» ἡ Ὁρθόδοξος Ρωμηοσύνη εἰς τήν Πόλιν τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ· τήν Πόλιν τῶν ἀλαλήτων στεναγμῶν καί τῶν καημῶν μας· τήν Πόλιν τήν ὁποίαν περιβάλλουν τέσσαρες πολύτιμοι μαργαρίται, ἔνθα τό ἡμέτερον Γένος διέπρεψεν, ἐμεγαλουργήσεν, ἐφύτευσε τάς ἐλπίδας τῆς μορφώσεως τῶν νέων του κληρικῶν στελεχῶν· καί ὁμοῦ μετ' ἀγλαῶν καρπῶν ἐθέρισε καί πόνον, πικρίας καί θλίψιν μεγάλην, κατεδάφισιν καί ὑπεξαίρεσιν σεβασμάτων καί ἀναστολήν λειτουργίας λαμπρῶν ἐκπαιδευτηρίων, ἐν οἷς καί τῆς εὐοιῶνως προσδοκώσης ἀνάστασιν τροφοῦ Χαλκίτιδος Σχολῆς.

Εἰς τάς νήσους ταύτας τῶν Πριγκήπων, ἠκούσθη καί ἀκούεται μέχρι τῆς σήμερον ἡ ἡμετέρα κράζουσα φωνή, καί ἡ καμπάνα μας καλεῖ τοὺς πιστοὺς εἰς δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ, περί πάντων ὧν ἤκουσαν καί εἶδον, τήν ἀνάστασιν ἐλπίδων καί τήν ἐμπειρίαν δοκιμασιῶν.

Σήμερον, μνήμην τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Σωσιπάτρου, Τερτίου, Ἐράστου καί Κουάρτου, Μαρτίνου Ἐπισκόπου καί Καλλιοπίου μάρτυρος, μετὰ τάς σεμνάς καί ταπεινάς ἐορτάς τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου, συνήλθομεν, Παναγιώτατε, ἐν τῷ Ἱερῷ τούτῳ Σεμνείῳ τοῦ πολιούχου τῆς Πριγκήπου Ἀγίου Δημητρίου, ὀφειλετικόν καλλιόπιον «ἐξόδιον καί ἐπιτάφιον ὕμνον» ᾄδοντες τοῖς καλῶς ἀθλήσασιν καί στεφανωθεῖσι: πολὺ προκατόχῳ Σας Πατριάρχῃ Γρηγορίῳ τῷ Ζ', λίθῳ ἀληθῶς ἐκλεκτῷ τῆς χορείας τῶν Πατριαρχῶν, καί λαμπροῖς τροπαιοφόροις Ἱεράρχαις Ἀγαθαγγέλῳ, Θωμᾷ, Δωροθέῳ, Ἀγαπίῳ, Κωνσταντίνῳ, Καλλινίκῳ, Συμεών καί Ἰακώβῳ, τοῖς ἀποτελέσσασι καί στηριγμόν καί βακτηρίαν καί παιδαγωγῆσιν καί στύλους πίστεως καί ὁδοδείκτας.

Ὁ ρωμαλέῳ φρονήματι καί ζήλῳ πίστεως στεφανωθείς Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ζ', τό τῆς κενωτικῆς προσφορᾶς καί εὐόρκου διακονίας φωτεινόν ἀπαύγασμα, ὁ πλουτησάμενος σωφροσύνης τήν αἴγλην, ὁ τῆς παραδοσιακῆς Φαναριωτικῆς σοφίας καί συνέσεως κοινωνός διὰ βίου· ὁ Πατριάρχης, ὁ προστάς «μοναδικοῦ, ἀγαθοῦ καί θαυμασίου συστήματος», δηλαδή τῆς στρατευομένης Μητρός Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας ὡς ταξίαρχος καί προστάτης

αὐτῆς, μακαριζέσθω ὡς καλῶς τελέσας τόν δρόμον τόν ἔνθεον· διότι, μεταξύ τῶν πολλῶν ἐπιτευγμάτων καί κατορθωμάτων τῆς ἐνδεκαμήνου Πατριαρχικῆς θητείας του, ὑπῆρξε καί ἡ φύτευσις τῆς ἀειθαλοῦς Ἀμπέλου ταύτης, τῆς ἐν τοῖς Πριγκηποννήσοις.

Τό ἔργον τοῦ οὐρανίῳ σθένει καί ἀρετῶν προτερήμασι κεκοσμημένου Πατριάρχου, οὗτινος ἡ μνήμη ἄληστος, ὑπῆρξεν ἀληθῶς μία «πανήγυρις νίκης», ἐν μέσῳ συμπληγάδων πολλῶν καί φθόνου κακοτρόπων συκοφαντῶν καί στρατηγικῆς ὁρμῆς καί ὀρδῆς «κυμαινομένης θαλάσσης» ἀφανισμῶν, διαλυθέντων ὅμως παρά τόν Θεῖον Αἰγιαλόν τῆς Χάριτος, ὡς ἄλλοι «θαλάττιοι ἀφροί». «Πανήγυρις», διότι ὁ μακάριος ἐκεῖνος Πατριάρχης, τοῦ ὁποῦ οὔτε ἡ ταφή καί ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκήνου του εἰς τόν αὐλόγυρον τοῦ ἱεροῦ Παλλαδίου τῆς Χαλκηδόνας, τοῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας Τριάδος ἐπετράπη, παρά τήν διατυπωθεῖσαν ἐγγράφως ἐπιθυμίαν του καί παρά τὰς θεοφιλεῖς ἐνεργείας πρὸς τὰς ἃς ἐκράτουν τότε ἀρχάς καί ἐξουσίας, κοινόν ἀγαθόν νίκης ἐπιβιώσεως καί Γένους καί Ἐκκλησίας δέδωκε τοῖς πᾶσι ἐξουσίαν καί καθορᾶσθαι καί ὀνομάζεσθαι.

Διό, Παναγιώτατε, Σεῖς, ὁ κλεινός διάδοχος τοιαύτης περιωπῆς προκατόχου, θέντος ἀληθῶς ἐαυτόν ἀπολύτως ὡς «σφάγιον θυσίας» ἐν ἡμέραις πειρασμικαῖς ὑπέρ τῆς εὐσταθείας ἐν τῇ ἀρχῇθεν καθαγιασμένη ἔδρᾳ του τοῦ ἐκπάγλου θυσιαστικῆς μαρτυρίας Θρόνου Σου, τοῦ ἐπεγνωκότος βουλήν ἀρεστήν Κυρίῳ καί δρέψαντος τήν ὀπώραν τοῦ κατατρεγμοῦ, ἀπό τοῦ ὁποῦ ἐπὶ ἐνδεκάμηνον, παρά τήν ἀσθένειαν τῆς σαρκός, «παρῆν, ἐσόφизεν, ἐνουθέτει, πάντα ἦν τῷ λαῷ καί τῷ ἱερωτάτῳ Θεσμῷ: σύμβουλος ἀγαθός, παραστάτης δεξιός, τῶν θείων ἐξηγητής, τῶν πρακτέων καθηγητής, τῆς πίστεως ἔρεισμα, τῶν προνομίων καί εὐθυνῶν τοῦ Θρόνου γνήσιος καί στερρός προασπιστής», ἀξιοῦσθε, Παναγιώτατε, Χάριτι Θεοῦ, κατά τήν ἐπέτειον τῆς κοιμήσεώς του, νά ἐπιτελεῖτε προσευχητικὴν μνήμην τιμῆς καί προφορᾶς στρατηγοῦ ἀρίστου.

Σύν τῷ γνώμην ἀήττητον φέροντι ἀοιδίμῳ ἄλλης ὁμολογίας λαμπτήρι Πατριάρχῃ Γρηγορίῳ, τήν θέσιν καί τὰ προνόμια τοῦ Θρόνου τούτου ἄσυλα διασώσαντι, τιμῶνται σήμερον ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλη καί οἱ «θεοφόροι οἱ ὀκτώ» Ἱεράρχαι, ὅτι ζηλωτῶς καί ἀκιβδήλως ἐξετέλεσαν τόν «χρησμόν», δέν συνέπνιξαν τόν θεῖον λόγον διὰ τῶν «περί τὰ λοιπὰ ἐπιθυμιῶν», ἀλλά «σπαρέντες ἐπὶ τήν γῆν τήν καλήν»

τόν πεπιστευμένον αὐτοῖς Ὅρον τῆς Ὁρθοδοξίας ἐτήρησαν καί ἐκήρυξαν ἐπὶ αἰῶνα Χριστόν Ἐσταυρωμένον καί Ἀναστάντα καί «τό πατροπαράδοτον σέβας» τοῦ Γένους, ἀποδειχθέντες ἐν τῇ πράξει γῆ εὐφορωτάτη, ἀποδώσασα «καρπὸν ἑκατοστεύοντα».

Ὑμνος βρότειος ἅπας ἀληθῶς ἡττάται συνεκτείνεσθαι σπεύδων ἐνώπιον τοῦ βιουμένου θεοπρεποῦς καί ξένου μυστηρίου. Διότι κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον καὶ ἐν Πριγκηποννήσοις ἡγέρθησαν τρόπαια ἔμψυχα καὶ ἄψυχα, ἐχθροὶ ποικιλώνυμοι κατέπεσαν καὶ ἀπερρύησαν καὶ ἡ δόξα Κυρίου εἰς τὸν περίκλυτον τοῦτον Ναόν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, τό σέμνωμα τῆς νήσου ταύτης καὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης καὶ τῶν Πριγκηπιανῶν, ἀστράπτει. Διότι, ἐνταῦθα ἱεουργεῖται τό μυστήριον τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας, ὑπὸ θεοσόφων Ποιμένων, οἵτινες ὁδηγοῦν τὸν λαόν πρὸς τρίβους ἀφθαρσίας, πρὸς τῆς ἀγάπης τὸν ἀκρότατον ὅρον, ἄλλοτε σταλαγμούς δακρύων προσφέροντες, πάντοτε ἀγάπης μέρισμα ἱεουργοῦντες ἀρρήτως καὶ ἀνεκφράστως. Ὅτι ἐνταῦθα ἀἰδῖος εὐφροσύνη δοξολογίας τοῦ «ἀνεικάστου πλήθους τῶν οἰκτιρμῶν» τοῦ Κυρίου τῶν μακαρίως φοβουμένων Αὐτόν καὶ τὰς τρίβους τῶν ἐντολῶν Αὐτοῦ βαδιζόντων. Καὶ ἐκεῖσε, ἔνθα ἀναπαύονται Γρηγόριος ὁ Ζ΄ καὶ Ἀγαθάγγελος, Θωμᾶς, Δωρόθεος, Κωνσταντῖνος, Ἀγάπιος, Καλλινίκος, Συμεὼν καὶ Ἰάκωβος οἱ μακάριοι Ἱεράρχαι, εὐλαβεῖς λευῖται τῆς Χάριτος καὶ λαὸς Ὁρθόδοξος πιστὸς καὶ εὐσεβής, Ρωμηοὶ εὐλογημένοι, οἱ ὅποιοι ἄλλοτε ἐν πειρασμοῖς, ἄλλοτε ἐν κινδύνοις, ἄλλοτε ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιᾷσει ἐπὶ τέ τοις ἰδίῳις κατορθώμασι καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῇ θεόθεν παρεχομένῃ εὐλογίᾳ μακράν καὶ καρποφόρον ἐπεδείξαντο πολιτείαν καὶ «σπείραντες ἐν δάκρυσιν ἐνθέοις, θερίζουν νῦν στάχυν ἐν χαρᾷ ἀειζωΐας καὶ τὰ βραβεῖα τῆς νίκης»⁷ καὶ τὰ «γέρα τῶν βεβιωμένων»⁸.

Διὸ καὶ ἡμεῖς οἱ περιλειπόμενοι σήμερον, ἡ Παναγιότης Σας, ἡ σεβασμία Ἱεραρχία, ὁ κλῆρος καὶ ὁ λαός, καὶ ὁ νῦν εὐπρεπῶς, θεαρέστως, δημιουργικῶς καὶ ἀνυστάκτως ἐπαγρυπνῶν ἐπὶ τό στίγμα αὐτῶν Ποιμενάρχης τῶν Πριγκηποννήσων ἀδελφός Δημήτριος, οἱ πολλοὶ βλεφάροι ἰδόντες, πάντες ὁμῶς καρδίας πόθῳ πεπιστευκότες, παγκόσμιον πλέκομεν χορείαν καὶ ὥς ἄλλοι τρισόλβιοι Παῖδες ὑμνοῦμεν καὶ ὑπερυψοῦμεν τοὺς διὰ πυρός καὶ σιδήρου

⁷ Πρβλ. Ἀναβαθμοὶ γ' ἤχου.

⁸ Ἀναβαθμοὶ πλ. δ' ἤχου.

δοκιμασθέντας καί μαρτυρήσαντας, ἀρετήν περιζωσαμένους, πρᾶξιν καί θεωρίαν μοναδικήν. Ἀπέβησαν μεμαρτυρημένως οἱ ἀείμνηστοι Ἱεράρχαι τῶν πιστῶν ἀναμφίβολον καύχημα, καταδείξαντες ἐμπράκτως μωρίαν τάς τῶν ποικίλων συζητητῶν κρίσεις διά τά καθ' ἡμᾶς καί μαρασμόν τούς ποικίλους μύθους τῶν ποιητῶν οὐχί ἔργων ἀλλά κρίσεων καί ἐπικρίσεων, διό καί ἐπληρώθησαν αἱ σαγῆναι τῶν ὀλίγων, τοῦ «μικροῦ ποιμνίου», θεϊκῆς ἀγαθότητος καί ἐλπίδων, κατέστησαν δέ τήν Ἱεράν ταύτην Μητρόπολιν κιβωτόν σωτηρίας, ἀσάλευτον πύργον καί τεῖχος ἀπόρθητον, ὡς μαρτυρεῖ ἡ σημερινή ὄψις της.

Εὐχαριστήρια αἰῶνος καί νικητήρια, καύχησις καί ὑπερηφάνεια, γλυκασμός μνήμης, ἐξόδιοι ὕμνοι τοῖς ἐν θλίψει μεγάλη καί τιμῇ τελειωθείσι Πατριάρχῃ καί Ἱεράρχαις καί κληρικοῖς παντός βαθμοῦ καί μοναχοῖς καί λαῷ ρωμαϊκῷ, ὀρθοδόξῳ, καρτερικῷ. Ἄπαντες οἱ Ἱεράρχαι τῶν Πριγκηποννήσων, συμπεριλαμβανομένης καί τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος, ἅγιε Ποιμενάρχα ἀδελφέ κύριε Δημήτριε, τήν παιδευσιν τήν εὐγενεστάτην ἐποθήσατε, ἡ ὁποία «μόνη ἔχεται σωτηρίας καί τοῦ κάλλους τῶν νοουμένων», κατά τό ἀπόφθεγμα τοῦ προκατόχου σας Πριγκηποννήσων Δωροθέου, ἀλλά καί τήν κατά τό ἐνόν τελειότητα καί ἐδώκατε πάντες ἑαυτούς ἐκ νεότητος τῇ Ἐκκλησίᾳ καί τό σεμνόν τῶν ἱερολοχιτῶν τῆς κατά Χάλκην Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς ἔνδυμα περιβληθέντες, μείζων μὲν τῆς ἡλικίας τήν παιδευσιν, μείζονα δέ τήν τοῦ παραδοσιακοῦ Φαναριωτικοῦ ἥθους καί φρονήματος πῆξιν ἐπεδείξασθε.

Πρωώρισεν ὁ «εὐλογητός Θεός καί πατήρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ», καί ἐξελέξατο τούς ὁκτώ μακαρίους καί τον ἕνατον ἐπ' αἰσίοις πηδαλιουχοῦντα Ἱεράρχας τῶν Πριγκηποννήσων «εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν» καί ἐδωρήσατο ἐκάστω, «κατά τό μέτρον τῆς δωρεᾶς» Αὐτοῦ, «πνεῦμα σοφίας καί ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ».

Ὁ Ἀγαθάγγελος, ὁ τῆς ἐνδόξου Μαγνησίας γόνος, καλλινίκως προλαλίσθω, ὅτι διά βίου θαυμαστοῦ καί προσφορᾶς τήν καλλοποιόν ἐπεδείξατο εὐπρέπειαν καί τῷ θείῳ κάλλει καί τῷ φωτισμῷ τῆς εὐσεβείας ἀνδρείως διηκόνησε δι' ἐναρέτου ζωῆς καί μετὰ τῆς ὑπερκοσμίου τάξεως νῦν αὐλίζεται, γεγονώς «θεογνώστου βουλῆς σκοπευτήριον» καί «φθόγγος θυσίας» ἐν ΓρεβENOῖς, ἐν Δράμα, ἐν

Πριγκηποννήσοις, ἐν Χαλκηδόνι, καταστάς Ἄγγελος καί δύο ἐσβεσμένων νῦν φωτοδόχων Λυχνιῶν τῆς Νεοκαισαρείας καί τῆς Ἐφέσου.

Ὁ ἐκ Καππαδοκίας ὀρμώμενος θεοφιλῆς Θωμᾶς, τύπος τῆς ἐγκρατείας καί πολιτείας ἀκραιφνοῦς, ἐν ἀρεταῖς φαιδρύνας τόν βίον του, εὐφημείσθω, ὡς «συνέσει θεοπρεπεῖ καί πολιᾷ» διακονήσας καί Προδρομικόν οἶκον Κυρίου ἐν τῇ κεντρικῇ πλατείᾳ τῆς Πριγκήπου κρημιζόμενον ὁδυνηρῶς ἀλγήσας καί διασώσας θαυματουργόν Θεομητορικόν προσκύνημα ἐν Πρώτῃ, ἀληθῶς ἀπλοϊκὴν καί μαρτυρικὴν εὐκλειαν περιεβάλλετο καί κατετόλμα γενναιοφρόνως ἀγώνων ἱερῶν καί ἐν τισι καί κραταιῶν, συνεπικούρους ἔχων πολλούς ὁμοπατέριους του τήν καταγωγήν.

Ὁ τοῦ ἐγγύτατα τῆς Χαλκηδόνης Ἀρβανιτοχωρίου βλαστός Δωρόθεος, μεγαλυνέσθω φαιδρῶς καί θεοπρεπῶς, ὡς ὁ «κηπουρός (καί) τῆς Πριγκήπου», κατὰ τήν ρῆσιν τοῦ πολιοῦ Χαλκηδόνης Μελίτωνος, πραγματικῶς φιλανθήας καί μεταφορικῶς ψυχῶν ἱατρός, νῦν δέ κηπουρός τοῦ χωρίου τῆς Ἐδέμ, μεγαλυνέσθω ὡς ἡ τῶν λόγων καλλονή καί μεγαλοπρέπεια, τῆς σοφίας ἀκρόπολις, τῆς ὀρθότητος τῶν δογμάτων στάθμη, παναρμόνιος εὐθύτης τῶν ἱερῶν κανόνων, εὐπρέπεια τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καί τῆς τροφοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς μας τῆς Χάλκης, ὑμνητῆς γεγονότων καί στροφῶν καί ἱερῶν θεσμῶν καί προσώπων, διὰ τοῦ φθόγγου τοῦ κηρύγματός του καί τῆς σοφίας τῶν ποιητικῶν λόγων καί τῆς καλλιτελείας τῶν συγγραμμάτων του καταφαιδρύνας τοὺς ἀκροατάς καί μελετητάς του καί διδάξας ἀνυμνεῖν θείους μελωδήμασι τοῦ Σωτῆρος τά θαύματα.

Τό τῆς κλεινῆς Χαλκηδόνης βλάστημα Κωνσταντῖνος, ποιμὴν ἄριστος, ὡς ἄλλον θησαύρισμα ἀνυμνεῖσθω ἐν ἀγάπης καί εὐχαριστίας τιμῇ, ὅτι τῇ γεωργίᾳ τοῦ παντουργοῦ Πνεύματος ἐκαρποφόρησε καί ἐν Πριγκηποννήσοις καρπὸν πολύν, καταδειχθεὶς, ἔργοις καί λόγοις, ποιμὴν συνετός καί διδάσκαλος σεμνός τῆς ἔδρας καί τῆς ζωῆς, ἱερολογήσας τὰ ἱερά γράμματα καί ἀνακηρύξας τῆς εὐσεβείας τόν λόγον καί τό πατροπαράδοτον σέβας, μύησας δέ ἕτερον ἦθος «ξένον καί ἄρρητον»: «ρομφαίαν καρτερίας».

Ὁ ἐκ τῶν Ταταούλων ὀρμηθεὶς ταπεινός Ἀγάπιος, ὁ συμπαθείας ἔμπλεως, Θεοῦ ὑποθαλπόμενος ἀγάπῃ, τοὺς πτωχοὺς ἠγάπησε καί τούτοις ἐπήρκεσε, τιμάσθω, ὅτι τῷ Κυρίῳ καθαρῶς ὑπουργήσας, ἐν

ἀπλότητι ὡς πρᾶος καὶ ἀγάπης πλήρης, ὡς «ἀρετὴν περιζωσάμενος» καὶ ἀσκήσας «τῆς ἀγάπης τὴν στενὴν τρίβον» διὰ βίου, καὶ μάλιστα καὶ πρὸς ἀλλογενεῖς, ἀλγεινὰς ὑποστάς γενναίως βασάνους, κλῆσιν ἀληθεύουσαν ἐργασάμενος καὶ τελέσας τὴν τελευταίαν ἐπὶ γῆς ἐν τῷ Προδρομικῷ Ἰερῷ τῆς Ἀντιγόνης θείαν ἱεουργίαν, μεταλαβὼν Σώματος καὶ Αἵματος Χριστοῦ, «εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον», μετέστη ἡρέμα πρὸς τό ποθούμενον «γέννημα».

Ὁ γέννημα καὶ ἀνάστημα Φαναριώτης καὶ ἐν πιστότητι διακονήσας τὸν ἱερώτατον Θεσμόν τοῦ Διπλοφαναρίου Καλλίνικος, πιστὸς οἰκονόμος τῆς Χάριτος, τῆς εὐσεβείας πρακτικὸς ὑποφήτης, εὐχαῖς γεραιρέσθω, ὡς ἱλαρὸς καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν Ἱεράρχης, τίμιος, ἀθλητὴς στερρός, καλὸς ἐκτιμητὴς προσώπων καὶ καταστάσεων, χαροποιαῖς πλοκαῖς τῆς πρὸς τὰς ἁγίας εἰκόνας πονηράν ἐπίθεσιν καὶ «χαλεπὰ βράσματα» ἱεροσύλων καυτηριάσας καὶ ἐλέγχας, κατὰ πρόσωπον ἀδιστάκτως παρρησιασάμενος.

Τό τῆς τῶν Πριγκήπων ταύτης Νήσου βλάστημα καὶ ὄρμημα καὶ δόσις θεόδοτος καὶ κλέος καὶ καύχημα Συμεών, φόβου Θεοῦ ἔμπλεως, στρατιώτης εὐκλεῆς τῆς ἀληθείας καὶ τῆς παρρησίας, συντόνως μακαριζέσθω, ὅτι ἀγαθὴν συνείδησιν ἱεροπρεπῶς ἐνδυσάμενος, στερρός δ' ὑπέρμαχος διὰ τοῦ λόγου καὶ δι' ἀγώνων ἱερῶν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀναδειχθεὶς, λάτρης συγχρόνως τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, τὸν ὁποῖον ἐπεκαλεῖτο ἐκ τοῦ θεωρείου τῆς οἰκίας του ὀρθοῦ βαθέος καὶ σκότους ἐσπέρας, καὶ τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς, Ἱεραρχίας ἱεραρχικώτατον τύπον ἐαυτὸν κατέδειξε, τό ὄντως μακάριον καὶ μόνον ἐράσμιον τοῦ Σωτῆρος ἀγαπήσας κάλλος, ταυτίσας δέ τοῦτο πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην εἰκόνα, τὴν ὁποῖαν ἐλεημοσύναις πολλαῖς ἐν τῷ κρυπτῷ ἀνεκούφιζεν.

Ὁ ἐκ Καππαδοκίας ἔλκων τὴν καταγωγὴν καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Πόλει γεννηθεὶς καὶ ἀνδρωθεὶς Ἰάκωβος, ἐγκωμίους ἐπαίνων μελπέσθω, ὅτι ἀγαπήσας εὐπρέπειαν Οἴκων καὶ τόπων Σκηνώματος Κυρίου, ἐπεμελήθη ἄθλοις συντηρήσεως καὶ ἀνακαινίσεως Ἱερῶν Ναῶν καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐκ τοῦ πυρός καταστραφείσης ἔδρας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τῇ συνδρομῇ γενναίων δωρητῶν, ἐν οἷς καὶ τῶν Μεγάλων Εὐεργετῶν καὶ τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως μεγατίμων Ἀθανασίου καὶ Μαρίνης Μαρτίνου, καὶ ἔργοις τῆς παραδοσιακῆς

Καππαδοκικῆς εὐσεβείας τόν λόγον ἐβεβαιώσατο, καρποφόρος πεφηνῶς δεκαεξαετῆ γεωργία.

Τοιαύτης πατριᾶς, τά μνημόσυνα ἐπιτελεῖτε, Παναγιώτατε Δέσποτα, «ἐπισφραγίζων τόν ὕμνον» προσφορᾶς αἰῶνος καί «προεξάρχων τῆς πανηγύρεως» τῆς εὐχαριστίας, ἐγκαινιάζων συγχρόνως τήν ἀπαρχήν αἰῶνος ἄλλης βιοτῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ταύτης, πεποίθαμεν δέ «καθαιρέσεως τῶν παντοειδῶν θανατηφόρων ἐνίστε πειρασμῶν καί μεταλήψεως τοῦ καινοῦ τῆς Ἀμπέλου γεννήματος, τῆς ἀπροσκόπτου καί θείας εὐφροσύνης, ὕμνουںτες πάντες τόν Αἴτιον, τόν μόνον εὐλογητόν καί προστάτην τῆς ἡμετέρας Πατριᾶς Θεόν τόν ὑπερένδοξον, τόν τό κράτος τοῦ θανάτου καθελόντα καί τόν Ἄδην σκυλεύσαντα.

Παναγιώτατε,

Θά ᾔτο ἀσφαλῶς παράλειψις, ἐάν μετά τῶν ἐν τῇ θριαμβευούσῃ Ἐκκλησίᾳ τῶν μακάρων ἀναπαυομένων Πατέρων καί ἀδελφῶν, τῶν προσδοκόντων ἀνάστασιν καί καταξίωσιν κόπων καί θυσιῶν, τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου καί τῶν ὀκτῶ Ἱεραρχῶν, δέν ἐμνημονεύοντο προσευχητικῶς καί οἱ πολλοί ἀνώνυμοι καί οἱ ἐπώνυμοι, ὁ ἱερός κλῆρος καί ὁ πιστός λαός, ὧν τά ὀνόματα γινώσκει ὁ κυριεύων τῆς ζωῆς καί δεσπόζων τοῦ θανάτου Κύριος. Ὁ ἱερός ἄμβων κατά τήν ἱεράν ταύτην στιγμήν μιμνήσκεται μεταξύ τῶν πολλῶν: τῶν ἀειμνήστων λευιτῶν τῆς Χάριτος, τῆς ἐνδόξου Πριγκήπου, Ἀναστασίου, Δωροθέου Φιλοθέου, Μελετίου, Σωφρονίου, Ἀγαθαγγέλου, Γεωργίου, Ἰωακείμ καί Παναρέτου, καί τῶν συγχρόνων μας μακαριστῶν Κωνσταντίνου τοῦ Πλακωτάρη καί Βασιλείου τοῦ Καρατζίκου· τῆς κλεινῆς Χάλκης: Βασιλείου, Ἰωάννου, Μιλτιάδου, Βαρλαάμ, Ἰακώβου, Ἀντωνίου. Ἰακώβου, Κυπριανοῦ, Ἀναστασίου καί Ἀμβροσίου· τῆς εὐάνδρου Ἀντιγόνης: Σωφρονίου, Νικοδήμου, Γερασίμου, Στεφάνου, Δημητρίου, Ἀλεξάνδρου Καντώνη, Ἀντωνίου· τῆς Πανωραίας Πρώτης: Αἰμιλιανοῦ, Κυρίλλου, Πατρικίου, Θεοδοσίου, Σπυρίδωνος, Δημητρίου καί Κωνσταντίνου· τῶν εὐόρκως διακονησάντων τό «κοινόν χρέος» Ἐπιτρόπων, μεταξύ τῶν ὁποίων ἰδιαιτέρως ἐν εὐχαριστίαις μνημονευονται ὀνομαστί μέν οἱ Νικόλος Νικολαΐδης, Χρυσάφης Ξύδας, Σταμάτιος Παπαδόπουλος, Θεόδωρος Θωμαΐδης, Νικόλαος Ζαρκατσόγλου, Ἀπόστολος Νιζάνη, Νικόλαος Λαιμόπουλος· Νικοδήμος

Χρηστίδης, Ἀνδρέας Ἀρζουμάνογλου, ὁ ἰδρυτής τό ἔτος 1891 τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς Ἰωάννης Καρακάσογλου, Πρόδρομος Ἀδάμ, Ὀλυμπία Τσοκώνα, Κυβέλη Πιλίτσογου καί Μαρία Χάτσου, τῆς Ἀντιγόνης· Ἀρίστη Δεντρολιβάνου, Γεώργιος Γεωργιάδης, Ζωή Βαλσαμίδου, Χρῆστος Μαυροφρύδης, Παναγιώτα Μπεκιάρη· τῆς Πριγκήπου,· Χυσάνθη Κορακίδου-Ἀδόσογλου, Ἑλένη Καπετανίδου, Βασιλική Βιγγοπούλου, Ἑλισάβετ Νικολαΐδου, τῆς Πρώτης· Αἰκατερίνη Φωκίδου, Δημήτριος Ἰωαννίδης, τῆς Χάλκης. ἀνωνύμως δέ ἀπαντες οἱ ἐπί αἰῶνα ἐκπαιδευτικοί καί προστάται τῆς Παιδείας τοῦ Γένους ἐν ταῖς νήσοις ταύταις, καθὼς καί ἅπαντες οἱ ποικιλοτρόπως συντηρήσαντες τόν παναρμόνιον θεσμόν τῆς κοινοτικῆς καί ὁμογενειακῆς πορείας, λογάδες καί ἐπίτροποι καί Ὁρθόδοξοι πιστοί.

Ἡ πατριά αὕτη, ἥς προΐστασαι, Παναγιώτατε, συνεχίζει ἐπὶ τῆς γῆς τήν πρὸς τὰ ἔσχατα πορείαν, ἔχουσα πλοηγόν καί κυβερνήτην τῆς Θεοφρουρήτου Μεγάλης Ἐκκλησίας καί τῶν ἀναδενδράδων αὐτῆς ἀνά τήν οἰκουμένην, μεταξύ τῶν ὁποίων καί τό παλλάδιον τοῦτο τῆς τῶν Πριγκηποννήσων τοπικῆς Ἐκκλησίας, τήν Ὑμετέραν Σεπτὴν Κορυφήν, τόν μακροβιώτερον ἐν χρόνῳ καί ἐν ἔργοις τῶν Πατριαρχῶν, Ὅστις ὡς ἄλλος ἀκοίμητος φρουρός τῆς Χώρας τῶν ἀκοιμήτων, τῆς Χώρας τῶν Ζώντων, ἐπισυνάγεις ἡμᾶς ἐπὶ τήν ὥραν τῆς προσευχῆς καί τοῦ χρέους καί τῆς εὐθύνης, ἐφ' οἷς πᾶσι, τοῖς γνωστοῖς καί ἀγνώστοις, παρακαλοῦμεν νά δεχθῆτε τὰς κατὰ δύναμιν εὐχαριστίας πάντων ἡμῶν.

Σήμερον, ἡ κλεινὴ αὕτη γενεά, σφραγίζουσα τόν παρελθόντα αἰῶνα δοκιμῆς συνειδήσεων καί προσφορᾶς ἀνεκτιμήτου, ποιεῖ τήν εἴσοδον εἰς ἓνα αἰῶνα ἀγνώστου τοῖς ἀνθρώποις ροπῆς καί πορείας, καί ἐξομολογουμένη «ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης» τοῦ Κυρίου, Τόν παρακαλεῖ καί Τόν ἱκετεύει ἐν τῷ περικλύτῳ καί ἀσύλῳ τούτῳ «ταμείῳ θαυμάτων καί νοσημάτων ἀλεξιτηρίῳ» τοῦ πολιούχου τῆς Πριγκήπου Μεγαλομάρτυρος, «ἔνθα προσερχόμεθα καί τὰς ἰάσεις ἀρυόμεθα»: «Πρόσδεξαι τὰς ἐν τῷ Ναῶ σου προσφερομένας σήμερον δεήσεις ἡμῶν, Κύριε, τὰς ἐντεύξεις, τὰς ἐξομολογήσεις, τὰς νυκτερινὰς λατρείας καί χάρισαι ἡμῖν πίστιν ἀκαταίσχυντον, ἐλπίδα βεβαίαν, ἀγάπην

ἀνυπόκριτον· εὐλόγησον ἡμῶν εἰσόδους καί ἐξόδους, πράξεις, ἔργα, λόγους, ἐνθυμήσεις...».

Εὐχεσθε, Παναγιώτατε, ἅγιοι Ἱεράρχαι, Ἐξοχώτατε κύριε Πρέσβυ, καί Λαέ τοῦ Θεοῦ ἡγαπημένε, ἡ πανσθενουργός θεία κλῆσις καί Χάρις νά εἶναι ἡ κοπάζουσα τούς παντοειδεῖς ἀνέμους, τούς μή ἐπιτρέποντας εὐθυπλοεῖν τούς ἐθέλοντας, καί νά ὀδηγῇ τό σκάφος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ταύτης, νῦν καί αἰεὶ καί εἰς τόν αἰῶνα, εἰς ἀπαθείας γαλήνην, ἥτις καρπός ἐστὶ «ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καί δικαιοσύνῃ καί ἀληθείᾳ» τοῦ Παναγίου Πνεύματος⁹. Ἀμήν.

⁹ Πρβλ. Ἐφεσ. 5,9.